

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

54-2

BRNO 2013

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 54

Vě umě 3

Číslo 2

Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editor, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Kovový závěsek ve tvaru zvířete (viz obr. 5 na str. 136)
Metallic animal figurine pendant (see Fig. 5 on page 136)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

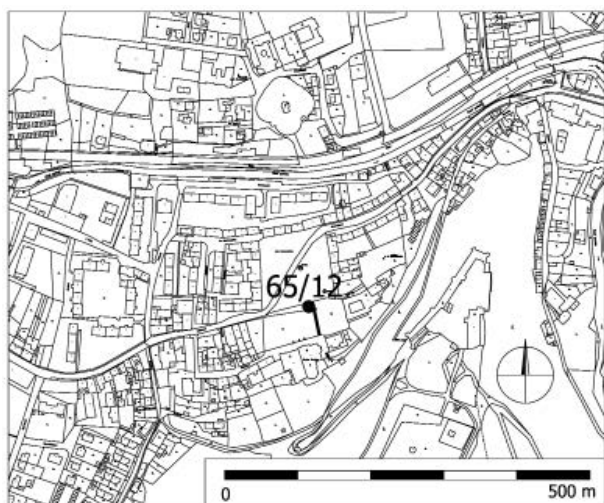
Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2013

Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2013 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 46. Fulnek, náměstí Komenského, schodiště ke kostelu. Katastrální mapa s lokalizací výzkumu.

Abb. 46. Fulnek, Komenského náměstí (Platz), Treppe zur Kirche. Katasterkarte mit Bezeichnung der Grabungsfläche.

trasy komunikace, např. vlivem vodní eroze. Výzkumná plocha byla situována ve vzrostlém listnatém lese, proto byly sondy hloubeny do maximální hloubky 0,40 m od okolního terénu a podloží bylo zkoumáno především pomocí pedologické tyče. V kontextech 0100, 0101, 0102 nebyly nalezeny žádné artefakty, které by umožňovaly dataci zkoumaných úvozů.

Během pozorování reliktních úvozových cest v terénu, v okolí i uvnitř areálu „Švédských šancí“ u Luděřova se jeví, že toto polní opevnění bylo vybudováno v místě, kde již byly starší úvozy, a lze tedy předpokládat, že dochované opevnění je patrně z období novověku a je mladší než úvozové cesty. Tento badatelský výzkum byl realizován jako součást programu Národní kulturní identity MK ČR

Obr. 47. Fulnek, náměstí Komenského, schodiště ke kostelu. Řez historickým nadložím jižní části náměstí. Při bázi profilu koryto přírodní vodoteče. Sonda S5, pohled od severovýchodu. Foto F. Kolář.

Abb. 47. Fulnek, Komenského náměstí (Platz), Treppe zur Kirche. Schnitt durch dem historischen First im Südteil des Platzes. Am Basis des Profiles ein Bett des natürlichen Wasserlaufes. Grabungsschnitt S5, Blick von Nordosten. Foto F. Kolář.

č. DF 11P01OVV029 „Výzkum historických cest v oblasti severozápadní Moravy a východních Čech“.

Jakub Vrána

Resumé

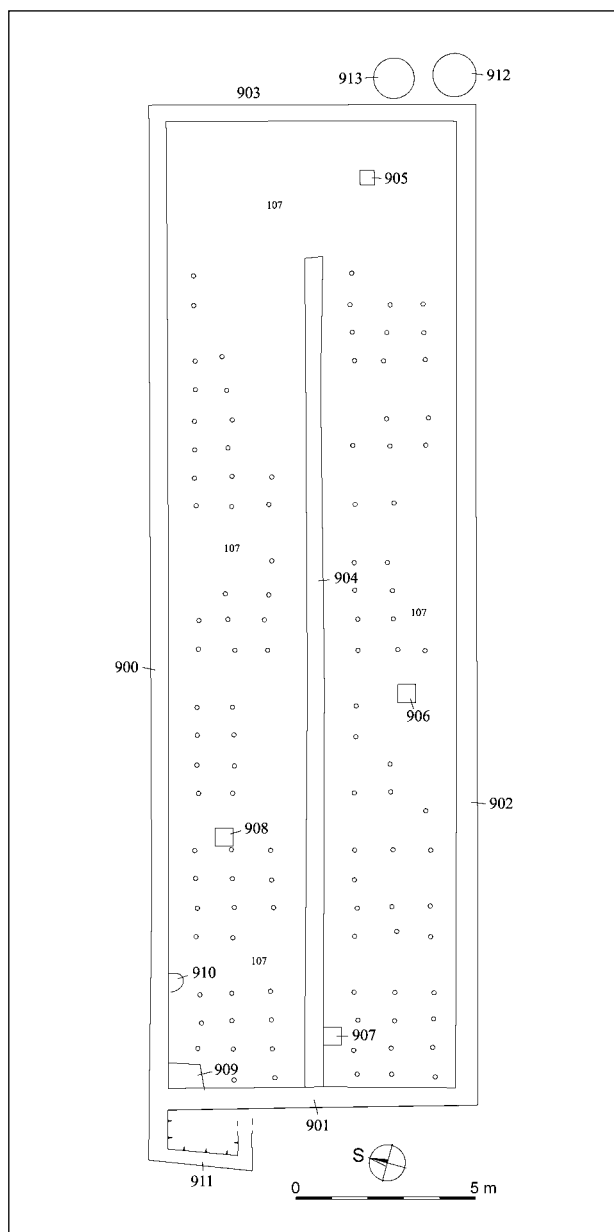
Drahanovice (Kat. Luděřov, Bez. Olomouc), „Švédské šance“. Spätmittelalter, Neuzeit. Hohlweg. Probegrabung.

FULNEK (OKR. NOVÝ JIČÍN)

Náměstí Komenského, p. č. 91/1, 92, 93, 94. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

V souvislosti s rekonstrukcí barokního schodiště vedoucího z náměstí ke kostelu Nejsvětější Trojice ve Fulneku proběhl v srpnu a září 2012 záchranný archeologický výzkum (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Ostrava, akce č. 65/12). Historické jádro Fulneku je situováno na pravobřežní terase Husího potoka, při úpatí Zámeckého vrchu. Zkoumaná plocha se nachází při jižním okraji Komenského náměstí, v místech, kde se do poválečné demolice nacházela jižní domovní fronta náměstí (obr. 46). Kamenné schodiště s bránou v minulosti vytvářelo komunikační spojnicí mezi náměstím a farním kostelem Nejsvětější Trojice. Brána původně stála mezi domy č. 92 a 93 (podle starého číslování) v rámci jižní domovní fronty náměstí.

Ve spojitosti s výkopovými pracemi při rekonstrukci schodiště a brány bylo vyměřeno celkem pět archeologických sond (S1 – S5): jedna v prostoru brány, dvě při opěrných pilířích brány a dvě v zatravněné ploše při současném jižním okraji náměstí. Výzkumem byly zachyceny historické terény odrážející vývoj předních částí domovních parcel (sondy S1, S2, S4), reprezentované souvrstvím domovního odpadu a terénními dorovnávkami 14.–15. století, relikty zděné zástavby ze 16.–20. století a v neposlední řadě dlážděnou komunikací vedoucí ke kostelu Nejsvětější Trojice v trase stávajícího schodi-

Obr. 48. Hodonín u Kunštátu. Půdorys dlouhého obytného baráku.

Abb. 48. Hodonín u Kunštátu. Grundriss eines langen Wohnhauses.

ště. Mimoto byly výzkumem dokumentovány nálezové situace související s historickým vývojem fulneckého náměstí, zabírajícího v minulosti větší plochu než dnes (sondy S3, S5). Jedná se především o prvky dobové komunální infrastruktury, jmenovitě zděné odvodňovací koryto (14.–15. století) a několik úrovní dláždění. Zajímavé zjištění představuje nález koryta neznámé vodoteče, jejíž tok protínal jižní část náměstí v počátečním období existence města, cíleně zasypané v souvislosti s prvotním vydlážděním fulneckého náměstí ve 14.–15. století (obr. 47).

František Kolář

Resumé

Fulnek (Bez. Nový Jičín), Komenského náměstí (Platz). Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

HODONÍN U KUNŠTÁTU (OKR. BLANSKO)

„Pod Oborou“, parc. č. 255/1. Novověk. Koncentrační tábor. Záchranný výzkum.

Na základě objednávky Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského byl Ústavem archeologické památkové péče Brno, v. v. i., proveden v květnu až červnu roku 2012 záchranný archeologický výzkum při stavbě Památníku Hodonín u Kunštátu v okrese Blansko. Stavba zahrnovala průzkum a výzkum studny, bývalého smetiště a podkladových vrstev pod základy nadzemního obytného objektu v areálu bývalého koncentračního a pionýrského tábora. Objekt interpretovaný jako smetiště byl zkoumán metodou zjišťovacího výzkumu po dohodě investora s majitelem pozemku – obcí Hodonín u Kunštátu.

Během výzkumu byly odkryty situace, které lze vyhodnotit jako pozůstatky interiéru dlouhého obytného baráku z období 2. světové války (obr. 48) a kamenné podsklepené stavby s terasovitou úpravou verandy nebo podezdívky, která byla využívána od 80. let 20. století jako smetiště pionýrského rekreačního tábora.

Při průzkumu podlah po stržení baráku byly zaměřeny drobné kulové jamky kulatého tvaru, uskupené do pravidelných obdélných formací. Lze je s velkou pravděpodobností interpretovat jako stopy po zapuštěných stojkách nábytku nebo podlahových úprav, neboť byly duté, může jít o dosud vyplněné zbytky zetlelých dřevěných kulatin. Mezi podlahami byly nalezeny v podsýpkách mince z konce 60. až 80. let a ojediněle i hrací figurky ze stolních her. Pod nimi, nad zbytky původních dřevěných prkenných podlah, ležely početné hliníkové perforované zátky z lékovek, drobné skleněné a umělohmotné barevné korálky a železné nůžky. Velké množství nálezů tvořily z této vrstvy zlomky umělohmotných vlasových hřebenu, které by společně se zátkami mohly souviset s bývalým dětským lazaretem romského shromažďovacího tábora za 2. světové války, v době infekční nákazy břišním tyfem. Pozůstatky kamenných a betonových zdí, položených mezi zbytky starých původních podlah, lze interpretovat jako doklady pilířů, podlahových úprav a komínových podezdívek. Na západním okraji domu byla zachycená kamenem obezděná jímka a na východním okraji dvě nově skružované šachtice, interpretovatelné obdobně.

Ze svrchních vrstev zkoumaného smetiště západně tábora byly vyzvednuty, kromě velkého množství rozbitého eternitu, skla a železných předmětů, igelitové a mikroténové obaly z rozmezí let 1990–2000. Nejstarší jsou nálezy obalu z roku 1989 a malé skleněné lahvičky (tzv. lékovky), které ležely v úrovni vrstvy obsahující rovněž